

Puolustusvaliokunta

Valtioneuvoston selvitys: ReArm Europe -suunnitelma

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta COM (2025) 122 final neuvoston asetukseksi eurooppalaista puolustusteollisuutta vahvistavan Euroopan turvallisuustoimivälineen perustamisesta (SAFE-asetus)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston selvitys: ReArm Europe -suunnitelma (E 21/2025 vp): Asia on saapunut puolustusvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta COM (2025) 122 final neuvoston asetukseksi eurooppalaista puolustusteollisuutta vahvistavan Euroopan turvallisuustoimivälineen perustamisesta (SAFE-asetus) (U 12/2025 vp): Asia on saapunut puolustusvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Joanna Tikkanen, valtioneuvoston kanslia
- erityisasiantuntija Niklas Backlund, puolustusministeriö
- erityisasiantuntija Lotta Sjöblom, puolustusministeriö
- finanssiasiantuntija Jonne Lehtimäki, valtiovarainministeriö
- finanssineuvos Kristina Sarjo, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Petri Haapalainen, työ- ja elinkeinoministeriö
- johtava asiantuntija Paavali Kukkonen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- erityisasiantuntija Olli Klemola, Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Patria Oyj
- Insta Group Oy
- Nammo Lapua Oy
- Sako Oy

Valiokunnan lausunto PuVL 2/2025 vp

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotus

Euroopan komissio on esittänyt jäsenmaille maaliskuussa 2025 puolustuksen rahoituksen vahvistamista koskevan ReArm Europe -suunnitelman. Yksi osa tätä esitystä on ehdotus eurooppalaista puolustusteollisuutta vahvistavan Euroopan turvallisuustoimivälineen (SAFE) perustamisesta. SAFE-asetuksen myötä jäsenvaltioiden olisi mahdollista hakea 150 miljardin euron edestä lainoja yhteisesti priorisoitujen suorituskykyjen kehittämiseen.

Komission ehdotukset on kokonaisuudessaan kuvattu valtioneuvoston selvityksissä E 21/2025 vp ja U 12/2025 vp.

Valtioneuvoston kanta

Suomi suhtautuu myönteisesti komission esittämään ReArm Europe -suunnitelmaan eurooppalaisen puolustuksen vahvistamiseksi poikkeuksellisessa turvallisuustilanteessa. Suomi on avoin erilaisille rahoitusratkaisuille Ukrainan tukemiseksi ja siihen kytkeytyen Euroopan kokonaisturvallisuuden vahvistamiseksi. Suomi pitää tärkeänä EU:n toimia puolustuksen ja suorituskykyjen vahvistamiseksi myös Naton puolustuksen ja pelotteen tukena. Eurooppalaisen puolustuksen vahvistamisessa on keskeistä, että tukea suunnataan nimenomaisesti itäisen etulinjan maille.

Valtioneuvoston kannat on laajemmin selvitetty valtioneuvoston selvityksissä E 21/2025 vp ja U 12/2025 vp.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Yleistä

(1) Valiokunta käsittelee tässä lausunnossaan sekä valtioneuvoston selvitystä ”ReArm Europe” (E 21/2025 vp) että U-kirjelmää SAFE-asetukseksi (U 12/2025 vp). Puolustusvaliokunta on aiemmissa lausunnoissaan arvioinut kattavasti EU:n puolustusaloitteita, joilla on tähdätty muun muassa ammustuotannon lisäämiseen unionin alueella (PuVL 9/2024 vp, PuVL 3/2024 vp, PuVL 2/2023 vp).

(2) EU:n komissio esitteli maaliskuun alussa 2025 puolustuksen rahoituksen vahvistamista koskevan ReArm Europe / Readiness 2030 -suunnitelman. ReArm-aloite koostuu viidestä pilarista: 150 miljardin euron SAFE-lainainstrumentista puolustusinvestointien vauhdittamiseksi, finanssipoliittisten sääntöjen lievennyksistä, EU-budjetin joustavasta käytöstä puolustusinvestointeihin (koheesiovarat), Euroopan investointipankin rahoitusmahdollisuuksien laajentamisesta sekä yksityisen pääoman käyttömahdollisuuksien helpottamisesta.

(3) Valiokunta toteaa, että finanssipoliittisten sääntöjen lievennykset mahdollistavat unionimaiden puolustusbudjettien noston lisälainanoton kautta. Komissio on laskenut, että jos jäsenmaat liisäisivät puolustusmenojaan keskimäärin 1,5 prosentilla bruttokansantuotteestaan, tämä menette-

Valiokunnan lausunto PuVL 2/2025 vp

ly voisi kumulatiivisesti tuottaa neljän vuoden aikana yhteensä 650 miljardin euron lisäinvestoinnit puolustukseen.

(4) Yleisesti ottaen valiokunta pitää hyvänä, että Naton lisäksi myös EU:n kautta pyritään toteuttamaan kaikki ne toimenpiteet, joilla jäsenvaltioiden puolustuskykyä voidaan kohentaa lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, jotta Venäjän muodostamaan pitkäaikaiseen sotilaalliseen uhkaan voidaan vastata. Toisaalta komission erilaisten puolustusaloitteiden kunnianhimon taso voisi olla merkittävästi esitettyä korkeampi. Valiokunta huomauttaa, että Venäjän tämän vuoden puolustusbudjetti on noin 150 miljardia ja ostovoimakorjattuna noin 450 miljardia euroa.

(5) Edellä todettuun viitaten valiokunta toteaa, että kaikkien unionialoitteiden pitää olla aidosti sekä suuruusluokaltaan että toteuttamiskelpoisuudeltaan sellaisia, joilla on merkittävää sotilaallista lisäarvoa. ReArm-suunnitelmassa lasketaan paljon sen varaan, että suunnitelman mahdollistamia lainamahdollisuuksia myös käytetään jäsenmaiden puolustuskyvyn kasvattamiseen. Jos Ukrainan sota lähitulevaisuudessa päättyy tulitaukoon tai rauhansopimukseen, merkittävä osa unionimaista voi katsoa puolustukseen suunnatut lisäresurssit tarpeettomiksi.

(6) Pääsyy siihen, että monen Euroopan maan kansallisten puolustusvoimien tilanne on yhä heikko, on yhteisen uhkakuvan puute. Tästä konkreettinen esimerkki on se, että Naton nykyisen 2 prosentin bkt-puolustusbudjettitavoitteen täyttää vain 23 maata 32 Nato-maasta. Merkille pantavaa on, että kaikki Naton itäisen sivustan maat ovat jo saavuttaneet tämän tavoitteen, ja osa maista – kuten Baltian maat ja Puola – ovat linjanneet nostavansa tavoitteensa viiteen prosenttiin lähitulevaisuudessa. Suomikin on linjannut nostavansa tavoitteensa kolmeen prosenttiin vuoteen 2029 mennessä, Ruotsi taas 3,5 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Valiokunta toteaa, että Haagin Nato-huippukokouksessa kesäkuussa 2025 yhteisesti sovittua kahden prosentin budjettitavoitetta, joka on vuodelta 2014, tullaan merkittävästi kasvattamaan.

(7) Valiokunta korostaa, että Suomen tulee osallistua EU:n puolustusteollisiin aloitteisiin silloin, kun ne tukevat myös kansallista puolustusta ja Naton puitteissa sovittuja voimavaratavoitteita. Erityisesti on tärkeää varmistaa, että Suomen oma puolustusteollisuus voi maksimaalisesti hyötyä EU:n tarjoamista rahoitusinstrumenteista ja että puolustushallinnolla on riittävät resurssit ja valmiudet osallistua tehokkaasti EU:n yhteishankkeisiin tiiviissä yhteistyössä suomalaisen puolustusteollisuuden kanssa. Valiokunta huomauttaa, että Suomi on aiempien unionin puolustusmateriaalin tuotannon lisäämistä koskevien hankkeiden kautta saanut merkittäviä summia EU-rahoitusta suomalaisen puolustusteollisuuden kehittämiseen. Etenkin Euroopan puolustusrahasto (European Defence Fund) on osoittautunut toimivaksi instrumentiksi, ja on tärkeää, että rahaston koko pidetään jatkossa riittävän suurena ja ennustettavana.

SAFE-instrumentti

(8) SAFE-välineen asetusluonnosta käsitellään parhaillaan COREPER-tasolla. SAFE-asetuksen myötä jäsenvaltioiden olisi mahdollista hakea 150 miljardin euron edestä lainoja yhteisesti priorisoitujen sotilaallisten suorituskykyjen kehittämiseen. Tavoitteena on tehdä yhteishankintoja rahoituksen tehokkaamman käytön varmistamiseksi sekä kasvattaa puolustusteollisuuden pitkän aikavälin tilausnäkyvää.

Valiokunnan lausunto PuVL 2/2025 vp

(9) Ehdotuksen mukaan komissio valtuutettaisiin hankkimaan välineen rahoitus lainanotolla, jonka vakuutena toimisi EU:n omien varojen katon ja rahoituskehyskaton välinen liikkumavara. Lainojen maturiteetti olisi enimmillään 45 vuotta, ja ne sisältäisivät 10 vuoden lyhennysvapaan kauden.

(10) Poikkeuksena asetuksen voimassaolon ensimmäisen 12 kuukauden aikana jäsenvaltiot voisivat hakea lainaa myös kansallisille hankinnoille, sillä ehdolla, että hankinnat olisivat avoimia muiden jäsenvaltioiden liittymiselle myöhemmin. Jäsenvaltioiden tulisi varmistaa, että vähintään 65 % lopputuotteen komponenttien kustannuksista kohdistuu EU-maille, ETA:n EFTA-alueen maille tai Ukrainaan.

(11) Välineen lainarahoitusta ei olisi ennalta jyvitetty jäsenvaltioiden kesken, vaan lainoja haluavien jäsenvaltioiden tulisi esittää komissiolle tavoiteltu lainarahoituksen määrä. Tämän jälkeen komission olisi ilmoitettava jäsenvaltioille alustavat lainarahoitusmäärät. Hankintojen keskittämiseksi niihin tulisi osallistua vähintään kaksi jäsenvaltiota tai vaihtoehtoisesti jäsenvaltio ja Ukraina tai jokin ETA:n EFTA-jäsenvaltio.

(12) Valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden mukaan välineen käyttöä esimerkiksi Suomen tapauksessa ei voida perustella kustannusnäkökulmasta. Suomen valtio saa tällä hetkellä omalla luottoriskillään edullisemmin lainaa kuin Euroopan unioni. Valiokunta yhtyy arvioon siitä, että SAFE-välineestä myönnettävien lainojen mahdollista käyttöä Suomessa olisi harkittava tarkkaan paitsi puolustuksen tarpeiden myös kustannustehokkuuden näkökulmasta.

(13) Valiokunta katsoo, että välineen hyödyntämiseen suomalaisen puolustusteollisen tuotantokyvyn kehittämiseksi on lähtökohtaisesti kuitenkin suhtauduttava myönteisesti. Valiokunta viittaa tässä yhteydessä Suomen hyvään menestykseen unionin aiempien puolustusteollisuuden rahoitusvälineiden hyödyntämisessä (Patria ja Nammo). SAFE-instrumentin hyvä puoli on se, että Suomi voi myös ilman omaa lainanottoaan instrumentista osallistua hankkeeseen, jossa joku muu unionimaa on SAFE-lainaa ottanut.

(14) Valiokunnan saaman selvityksen mukaan puolustushallinnon näkökulmasta ehdotetun SAFE-lainainstrumentin hyöty on erityisesti siinä, että Suomen puolustusteollisuudelle ja Puolustusvoimille tarjoutuu mahdollisuus päästä mukaan kiinnostaviin yhteishankintoihin tai jopa johtaa niitä. Suomelle on tärkeää myös mahdollisuus joustavasti liittyä yhteishankintoihin sekä mahdollisimman joustavat lainaehdot, jotta mahdollisimman moni jäsenmaa haluaa aidosti hyödyntää välinettä.

(15) SAFE-välineen priorisoituihin ensimmäisen kategorian suorituskykyihin on ehdotuksessa listattu amukset ja ohjukset, tykistöjärjestelmät, maapuolustus ja liikkeen edistäminen, lennot ja niiden torjunta, kriittisen infrastruktuurin suojaus, kyber sekä sotilaallinen liikkuvuus. Valiokunta toteaa, että nämä kaikki alueet ovat hyödyllisiä Suomen puolustuksen kehittämisen kannalta. Jatkoneuvotteluissa on tärkeää varmistaa, että erityisesti maapuolustuskyky pysyy priorisoitujen suorituskykyjen listalla.

(16) Valiokunta korostaa, että SAFE-mekanismia käytettäessä on varottava ajautumasta tilanteeseen, jossa yhteishankinnat hyödyttävät vain suuria eurooppalaisia puolustusalan yrityksiä.

Valiokunnan lausunto PuVL 2/2025 vp

Valiokunta huomauttaa, että Suomen puolustusteollisuusyritykset ovat eurooppalaisittain pieniä toimijoita. Sotilaallisen huoltovarmuuden vahvistamista ja alan yritysten toimintaedellytysten turvaamista on tehtävä koko unionialueella, mutta erityisen tärkeää on, että tukea suunnataan nimenomaisesti itäisen etulinjan maille.

(17) Valiokunnan saaman selvityksen mukaan suomalainen yrityskehittäjä suhtautuu SAFE-aloitteeseen myönteisesti ja toivoo Suomen olevan etupainotteisesti liikkeellä rahoitusta haettaessa. Valiokunta katsoo, että suomalaisen yrityskehittäjän näkemykset SAFE-välineen hyödyllisyydestä ovat perusteltuja, ja korostaa tarvetta olla aktiivinen välineen mahdollisuuksien hyödyntämisessä heti alusta lähtien.

(18) Erittäin tärkeä ulottuvuus hankkeessa on valiokunnan mielestä myös se, että se mahdollistaa nykyistä syvemmän puolustusteollisen yhteistyön Ukrainan kanssa. Ukrainan kyky innovoida ja ottaa nopeasti käyttöön uusia tuotteita – oli kyse sitten miehittämättömistä ilma-aluksista ja niiden torjuntakeinoista, autonomisista asejärjestelmistä, pitkän kantaman iskukykyyn kehittämisestä tai maavoimien perinteisen kaluston suorituskyvyn parantamisesta – on ainutlaatuinen. Sekä Suomen puolustusvoimilla että suomalaisilla yrityksillä on paljon opittavaa siitä, millä nykyaikainen sodankuva näyttää ja miten innovaatiot saadaan mahdollisimman nopeasti käyttöön.

EU:n taksonomia ja Euroopan investointipankin rooli

(19) EU-taksonomian eli ympäristöluokittelun tavoitteena on ohjata pääomaa ilmaston ja ympäristön kannalta kestäviin hankkeisiin. Tällä eräänlaisella ekomerkillä EU määrittelee, mitkä sijoituskohteet ja hankkeet ovat kestäviä ja minkälainen liiketoiminta edistää taksonomiaan sisällytetyjä ympäristötavoitteita. Rahoitusmarkkinoita koskeva lainsäädäntö, mukaan lukien EU:n kestävän rahoituksen lainsäädäntö ja sen taksonomia-asetus (EU 852/2020), ei sinällään estä puolustusteollisuuden rahoittamista. Merkittävä osa rahoitussektorin toimijoista on kuitenkin sulkenut joitakin aloja kestäväksi pidettävän rahoituksen ulkopuolelle. Tällaisia aloja ovat muun muassa uhkapelaaminen, tupakkateollisuus ja massatuhoaseet. Myös puolustusteollisuushankkeiden rahoitus on aiemmin nähty pitkälti epäeettisenä.

(20) Valiokunta pitää erittäin valitettavana, että suhtautuminen puolustusteollisten hankkeiden rahoittamiseen on muuttunut hitaasti, vaikka Ukrainan sota on jatkunut jo yli kolme vuotta. Tämä hidastaa merkittävästi Euroopan puolustusteollisen tuotantokyvyn nopeaa vahvistamista.

(21) Puolustusteollisten hankkeiden rahoittamisessa potentiaalisesti tärkeä instituutio on Euroopan investointipankki (EIP), joka toiminnassaan toteuttaa Euroopan unionin politiikkaa. EIP-ryhmään kuuluu myös sen tytäryhtiö, Euroopan investointirahasto (EIR). EIP-ryhmän lainananto on tänä vuonna noin 90 miljardia euroa. Pankki rahoittaa toimintaansa laskemalla liikkeelle joukko-velkakirjoja kansainvälisillä pääomamarkkinoilla.

(22) EIP on jo yli kymmenen vuoden ajan rahoittanut eurooppalaista turvallisuus- ja puolustussektoria, ja vuodesta 2017 lähtien rahoitusta on koordinoitu European Security Initiative -aloitteen (ESI) puitteissa. Vuonna 2022 luotu Strategic European Security Initiative (SESI) tähtää turvallisuus- ja puolustussektorin rahoittamiseen kuudella miljardilla eurolla vuosina 2022–2027, ja tätä tavoitetta nostettiin kesäkuussa 2023 kahdeksaan miljardiin euroon. SESI:n puitteissa voi-

Valiokunnan lausunto PuVL 2/2025 vp

daan rahoittaa kaksoiskäyttötuotteiden tuotekehitystä, kyberturvallisuushankkeita, uusia teknologioita, avaruushankkeita ja infrastruktuurin turvallisuutta edistäviä projekteja.

(23) EIP-lainoituksen ehtoja on tarkasteltu viimeksi maaliskuussa 2025, jolloin kelpoisuusehtoja laajennettiin ja turvallisuudesta ja puolustuksesta tuli pysyvä julkisen politiikan tavoite (public policy goal). Valiokunta toteaa, että vaikka EIP:n suhtautuminen puolustushankkeiden rahoittamiseen onkin liikkunut oikeaan suuntaan, vielä ollaan kaukana tavoitetilasta: lainasummat tarpeeseen nähden ovat vaatimattomia. Kuvaavaa on, että vuonna 2024 pankin myöntämät luotot turvallisuuteen ja puolustukseen olivat miljardi euroa, tämän vuoden tavoite on kaksi miljardia. EIP ei myöskään edelleenkään rahoita aseiden ja ammusten tuotantoa.

(24) Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Euroopan investointipankin johto on suhtautunut puolustusteollisuuden rahoittamiseen varauksellisesti. Johto on vedonnut muun muassa siihen, että institutionaaliset sijoittajat karttavat edelleen puolustus- ja turvallisuussijoituksia, mikä voisi vaarantaa tai ainakin heikentää pankin varainhankintaa.

(25) Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että Suomi ajaa omien EIP-edustajiensa kautta voimakkaasti nykyisten rahoituskriteerien tarkistamista siten, että puolustusteollisuuden lainoitusta voidaan voimakkaasti lisätä ja kohdentaa suoraan myös aseiden ja ammusten tuotantoon.

Suomalainen puolustustarvikevienti

(26) Pääministeri Orpon hallituksen ohjelmassa linjataan, että puolustustarvikkeiden vientivalvonnassa Suomi toimii kansainvälisten velvoitteidensa sekä kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti. Valiokunta viittaa hallitusohjelman kirjaukseen siitä, että Suomi ei aseta puolustustarvikeviennille tiukempia kriteereitä kuin keskeiset eurooppalaiset verrokkimaat. Valiokunta painottaa myös luvituksen johdonmukaisuuden merkitystä. Hallitusohjelmassa todetaan, että hallituksen vientilupapäätökset ovat johdonmukaisia ja kerran luvitettujen tuotteiden ylläpito ja päivitys hyväksytään.

(27) Valiokunta korostaa, että Suomessa ei ole mahdollista ylläpitää elinvoimaista kotimaista puolustusteollisuutta ilman vientinäkymiä. Valiokunta tähdentää, että valtiovallan panostukset kotimaisen puolustusteollisuuden tukemiseen maksavat nopeasti itsensä takaisin kasvaneena vientipotentiaalina. Tästä syystä on tärkeää, että valtio tukee aiempaa selkeämmin suomalaisyritysten puolustustarvikevientiä. Suomen puolustusvoimien ostot ovat myös tärkeitä referenssejä vientiponnistelujen onnistumiselle.

(28) Yhtenä kansainvälisen yhteistyön muotona on valtioiden välinen hankinta (Government to Government sales, G2G). Kyseessä on järjestely, jossa valtio ostaa puolustustarvikkeita, palveluita ja/tai rakennusurakoita suoraan toiselta valtiolta. Suomessa puolustushallinto ei toimi puolustustarvikkeiden myyjänä tällaisessa järjestelyssä. Sen sijaan Suomessa on käytössä niin sanottu hybridimalli, jossa myyjätahona on suomalainen puolustusalan yritys, mutta Suomen valtio (Puolustusvoimat) tarjoaa teollisuuden tekemän kaupan ohkeen tukielementtejä kaupan toteuttamisessa ja toimeenpanossa.

Valiokunnan lausunto PuVL 2/2025 vp

(29) Valiokunta korostaa, että Suomen nykyinen toimintamalli vaatii pikaista tarkastelua, sillä joissain tapauksissa ostajana toimiva valtio on hankintakilpailuksessa edellyttänyt, että kaupallisen sopimuksen lisäksi toteutetaan myös valtioiden välinen sopimus. Tämä on havaittu hyödylliseksi, koska kahdenvälinen sopimusperusteinen yhteistyö parantaa ennakoitavuutta ja tuo tarvittavaa turvaa ostajavaltiolle. Suomalaiselle teollisuudelle valtion tukielementtien mukanaolo voi joissain tapauksissa olla edellytyksenä kilpailuun osallistumiselle ja mahdollisuudelle tarjota omia tuotteitaan tai palveluitaan.

(30) Valiokunta pitää erittäin tärkeänä kehysriihessä 24.4.2025 tehtyä päätöstä G2G-myyntimallin kehittämiseksi poikkihallinnollisessa valmistelussa. On välttämätöntä, että suomalainen puolustusteollisuus otetaan mukaan mallin valmisteluun heti alusta lähtien. Lisäksi valiokunta korostaa, että työryhmässä tulee tarkastella puolustushallinnon henkilöstöresurssien vahvistamista muutamalla henkilöllä, jotta puolustustarvikeviennin edistäminen ei jää kiinni riittämättömistä henkilöresursseista.

Yhteenveto

(31) Valiokunta katsoo, että puolustuksen rahoituksen vahvistaminen ReArm Europe -suunnitelman ja SAFE-instrumentin kautta on oikean suuntainen ja välttämätön askel eurooppalaisen puolustuskyvyn parantamiseksi. Venäjän muodostama pysyvä sotilaallinen uhka edellyttää pitkäjänteistä ja laaja-alaista varautumista, ja siihen vastaaminen vaatii sekä kansallisia että yhteisiä eurooppalaisia toimia.

(32) SAFE-välinettä on tarkasteltava pragmaattisesti: vaikka Suomen valtiolla on edullisemmat lainaehtojen edellytykset kuin EU:lla, yhteishankintojen mahdollistamat strategiset hyödyt ja osallistuminen eurooppalaisten puolustuskykyjen vahvistamiseen voivat perustella välineen hyödyntämistä. Tärkeää on, että Suomi säilyttää kansallisen harkintavallan siitä, mihin hankkeisiin osallistutaan ja millä ehdoilla.

(33) Erityisen tärkeää on varmistaa, että ReArm-hanke on linjassa sekä Suomen oman kansallisen puolustuskyvyn kehittämisen että Naton puolustussuunnitteluprosessin ja sen tavoitteiden kanssa. EU:n vahvuus on regulaatiossa ja puolustusteollisuuden tukemisessa ja kehittämisessä, kun Nato taas vastaa yhteisten sotilaallisten standardien ja suorituskykytavoitteiden määrittelystä. Niin kauan kuin tämä työnjako on selvä, kannattaa eurooppalaista puolustusta kehittää molempien organisaatioiden kautta.

(34) Valiokunta toteaa, että Suomessa on tehty puolustusmateriaalin yhteishankintoja toistaiseksi varsin rajallisesti. Yhteishankintojen haasteena on niiden hidas toteutusajankäyttö sekä osallistuvien maiden erilaiset tarpeet. Valiokunta katsoo, että tietyillä osa-alueilla yhteishankinnat voivat olla hyvinkin perusteltuja, esimerkiksi ammusten ja ohjusten yhteishankinnat voivat tuottaa merkittäviäkin kustannussäästöjä. Samoin johtovaltioroolin ottaminen tietyissä tuoteryhmissä, mistä hyvä esimerkki on Patrian CAVS-hanke, tuottaa merkittäviä synergiahyötyjä, luo työpaikkoja Suomeen ja kehittää käytännön yhteistoimintakykyä Nato-mailla olevan saman kaluston käytön kautta. Valiokunta näkee merkittävän potentiaalinaltenkin Pohjoismaiden välillä tehtävissä puolustusmateriaaliyhteistyössä.

Valiokunnan lausunto PuVL 2/2025 vp

(35) Suomalaisessa puolustusteollisuuskentässä on paljon pieniä ja keskisuuria yrityksiä, joilla on ollut haasteita rahoituksen saamisessa. Suuremmilla suomalaisilla yrityksillä tätä ongelmaa ei välttämättä ole. Tästä konkreettinen osoitus on Forcitin 200 miljoonan euron investointipäätös TNT-tehtaan perustamiseksi Poriin. Puolustusteollisuuden rahoitusmahdollisuuksien kehittämiseksi on erittäin tärkeää, että puolustusteollisuutta kohdellaan aivan samalla lailla kuin mitä tahansa muutakin teollisuudenalaa. Nykyisessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa puolustusteollisuuden rahoittamista ei voida millään kriteereillä pitää epäeettisenä toimintana. Siksi on tärkeää, että EIP poistaa kaikki rajoitteet rahoittaa suoraan myös aseiden ja ammusten valmistusta. Valiokunta huomauttaa, että EIP:n linjauksilla on merkittävä vaikutus myös siihen, miten pankkisektori ylipäänsä suhtautuu puolustushankkeiden rahoitukseen.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Puolustusvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 7.5.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

varapuheenjohtaja Mikko Savola kesk
jäsen Miko Bergbom ps
jäsen Tomi Immonen ps
jäsen Mika Kari sd
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Jani Kokko sd
jäsen Juha Mäenpää ps
jäsen Riitta Mäkinen sd
jäsen Hanna Räsänen kesk
jäsen Paula Werning sd
varajäsen Tuomas Kettunen kesk
varajäsen Sari Tanus kd
varajäsen Sofia Vikman kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Heikki Savola